

Critical Analysis of Researches on Teachers' Professional Identity Based on Meta-Study Approach

Mahdi Tandeh¹ , Alireza Sadeqzadeh Qamsari² *, Khosrow Bagheri Noaparast³ ,
Mahmoud Merhmohammadi⁴

1. PhD student in Philosophy of Education, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran .Email: mahditandeh@modares.ac.ir
2. Corresponding Author: Associate Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Human sciences, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. Email: ali_sadeq@modares.ac.ir
3. Professor, Department of Principles and Foundations of Education, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. Email: khbageri@ut.ac.ir
4. Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. Email: mehrmohammadimahmoud@gmail.com

Article Info

Article type:

Research Article

Keywords: Teacher Education, Philosophy of Teacher Education, Meta-Study, Teachers' Professional Identity (TPI).

Article history:

Received: 10 April 2025

Received: 18 June 2025

Accepted: 29 June 2025

Published: 23 August 2025

ABSTRACT

This study aimed to critically analyze research on teachers' professional identity (TPI) using a qualitative approach based on the principles of meta-study. Relevant articles were systematically selected through a review following PRISMA guidelines, and the four stages of meta-study—meta-method, meta-theory, meta-data, and meta-synthesis—were rigorously applied. The meta-method analysis indicated that only 4% of studies were conducted at the regional level, while the majority were at national or international levels, indicating limited attention to the cultural, ethnic, and linguistic diversity of different regions. Meta-theory analysis revealed that the lack of critical approaches had diminished attention to the social and political contexts shaping teacher identity. In the meta-data analysis, examination of study themes showed that several important aspects—including ethical and spiritual dimensions, the role of technology and media, and social and organizational factors—were often overlooked in understanding the formation of professional identity. Based on the meta-synthesis of these findings, recommendations were proposed, emphasizing that future research on TPI should be aligned with the specific cultural, linguistic, and ethnic contexts of different regions. This is particularly crucial in contexts such as Iran, where substantial cultural, linguistic, and ethnic diversity strongly influences the formation of teachers' professional identity.

Cite this article: Tandeh, M., Sadeqzadeh Qamsari, A., Bagheri Noaparast, K., & Mehrmohammadi, M. (2025). Critical analysis of researches on teachers' professional identity based on meta-study approach. *Curriculum Studies in Teacher Education & Development*, 1(2), 22-43. <http://doi.org/10.22034/jcsted.2025.515819.1020>

This article is based on the Ph.D. dissertation of Mehdi Tandeh at Tarbiat Modares University.

© The Author(s).

Publisher: Iranian Curriculum Studies Association.

Extended Abstract

Introduction

The concept of identity originates from various disciplines such as philosophy, psychology, sociology, and cultural studies, reflecting its multidimensional and complex nature. One prominent form of identity is professional identity, which pertains to individuals' perceptions and beliefs about themselves within their professional careers. Among the various types of professional identity, teachers' professional identity has been the subject of extensive scholarly attention. Teachers with a strong professional identity tend to deliver higher-quality instruction, respond better to students' needs, and remain committed and retain their position in the profession for longer periods. Given the growing body of literature on TPI and its significant implications for teacher education, the present study aims to critically examine existing research in this area. This review seeks to identify key dimensions and challenges, thereby laying the groundwork for more robust and contextually relevant future research.

Methodology

The study employed a systematic review following PRISMA guidelines. Relevant studies published between 2014 and 2024 were retrieved from academic databases such as Google Scholar, Magiran, SID, Noormags, CIVILICA, Science Direct, Scopus, and Web of Science using keywords related to TPI. From the pool of studies, 26 were selected based on thematic relevance and conceptual alignment with the current research objectives. The selected studies were then analyzed using the qualitative *meta-study* approach, a comprehensive interpretive method that synthesizes, critiques, and reinterprets existing knowledge from a group of primary studies. This approach moves beyond simple aggregation, aiming for deeper analytical insight into the epistemological and methodological foundations underlying the research domain. The meta-study framework developed by Paterson et al. (2001) was employed, which consists of four layers: Meta-Method: analysis of the methodological features of the primary studies; Meta-Theory: Examination of the underlying theoretical assumptions and epistemological orientations; Meta-Data: Thematic analysis of research findings (the most frequently used layer in qualitative synthesis); and Meta-Synthesis: Integrated interpretation of insights gained from the previous three layers to produce a comprehensive understanding of the phenomenon.

Findings and Discussion

The 26 studies were analyzed across the four meta-study layers. At the Meta-Method level, more than 70% of the studies used qualitative methodologies. While such approaches facilitate in-depth exploration, they pose limitations in terms of generalizability and testability of findings. This underscores the need for systematic reviews and mixed-methods research for a more comprehensive understanding of the components shaping professional identity. The heavy reliance on interviews and narrative-based questionnaires, alongside limited use of first-hand sources and quantitative tools, has resulted in fragmented narratives and undervaluation of the more objective dimensions of teacher identity. Moreover, most research has focused on national and international levels, with limited attention to regional or local contexts. The cultural and ethnic diversity within Iran remains underrepresented. Only one study conducted a localized investigation into professional identity in Yazd, highlighting the necessity for future research to be sensitive to regional cultural and geographic diversity.

In the Meta-Theory layer, the analysis showed that although most studies relied on high-quality psychological and narrative approaches—offering useful insight into individual teacher identity—there is a noticeable scarcity of critical and sociological perspectives. This theoretical gap limits the understanding of how broader social and political contexts shape professional identity, emphasizing the necessity of incorporating critical, sociological, and discursive

approaches into future research. At the Meta-Data level, the extraction of themes from the reviewed studies confirmed that TPI is a dynamic and multifaceted construct influenced by individual factors (e.g., motivation, beliefs), organizational structures, macro-level educational policies, and broader socio-cultural environments. These findings align with prior studies by Lutovac (2020), Schaap et al. (2021), and Zhang and Hwang (2023), which emphasize continuous, context-based professional learning. However, the present meta-study identified several under-researched areas, such as the ethical and spiritual dimensions of identity, the role of technology and media, and the influence of academic and professional associations on professional development. In the Meta-Synthesis phase, findings from all three previous layers were synthesized to form an integrated understanding of the current state of research and provide forward-looking recommendations. Given the observed limitations, it is advised that national research policies—particularly those of the Ministry of Education—prioritize the development and support of quantitative, mixed-method, and comparative studies on TPI. This shift would address the limitations of testability and generalizability inherent in predominantly qualitative literature. Furthermore, research projects should be tailored to address the cultural, linguistic, and ethnic characteristics of different regions, as universal models are unlikely to accurately capture the realities of teacher identity in Iran's diverse society.

Lastly, the study advocates for the development of a comprehensive, localized theoretical framework for analyzing TPI, drawing upon interdisciplinary expertise from fields such as psychology, sociology, cultural studies, philosophy of education, and educational technology. This framework would provide a robust foundation for future investigations.

واکاوی انتقادی پژوهش‌های مرتبط با هویت حرفه‌ای معلم بر اساس رویکرد فرامطالعه

مه‌دی تنده^۱، علیرضا صادق‌زاده قمصری^۲، خسرو باقری نوع‌پرست^۳، محمود مهرمحمدی^۴

۱. دانشجوی دکتری رشته فلسفه تعلیم و تربیت، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران. رایانامه: mahditandeh@modares.ac.ir
۲. نویسنده مسئول: دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران. رایانامه: ali_sadeq@modares.ac.ir
۳. استاد، گروه مبانی و اصول آموزش و پرورش، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: khbageri@ut.ac.ir
۴. استاد، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران. رایانامه: mehrmohammadimahmoud@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
---------------	-------

پژوهش حاضر با هدف واکاوی انتقادی مطالعات هویت حرفه‌ای معلم انجام شد. پژوهش با رویکرد کیفی و بر اساس اصول فرامطالعه اجرا شده است. نخست با مرور نظام‌مند طبق دستورالعمل‌های PRISMA مقالات برگزیده، انتخاب و بر روی آن‌ها مراحل فرامطالعه (فراروش، فرانظریه، فراداده و فراترکیب) انجام شد. در تحلیل فراروش مشخص شد تنها ۴٪ پژوهش‌ها در سطح منطقه‌ای و عمده آن‌ها در گستره ملی یا بین‌المللی اند که نشان از کم‌توجهی به تنوع و تکثر فرهنگی، قومیتی و زبانی مناطق گوناگون در پژوهش‌ها است. بر اساس تحلیل فرانظریه، کمبود رویکردهای انتقادی، سبب فروکاهش تحلیل زمینه‌های اجتماعی و سیاسی شکل‌دهنده هویت معلمان شده است. در تحلیل فراداده، تحلیل مضمون مطالعات نشان داد برخی مضامین مهم هم‌چون جنبه‌های اخلاقی و معنوی، نقش فناوری و رسانه‌ها، ابعاد اجتماعی و سازمانی در تکوین هویت حرفه‌ای معلم نادیده انگاشته شده است. در فراترکیب مراحل پیشین و طبق یافته‌های آن‌ها، پیشنهاداتی مطرح شد از جمله اینکه باید اجرای پروژه‌های تحقیقاتی درباره هویت حرفه‌ای معلمان متناسب با زمینه‌های خاص فرهنگی، زبانی و قومی مناطق مختلف در دستور کار قرار گیرد زیرا نمی‌توان انتظار داشت الگوهای عام و فراگیر درک دقیقی از هویت حرفه‌ای معلمان-به‌ویژه در کشوری با تنوع فراوان فرهنگی و قومیتی همچون ایران- ارائه دهند.

نوع مقاله: مقاله اصیل پژوهشی

کلید واژه‌ها:

تربیت معلم، فلسفه‌ی تربیت معلم، فرامطالعه، هویت حرفه‌ای معلم.

تاریخچه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۲۱

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۳/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۴/۰۸

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۶/۰۱

استناد به این مقاله: تنده، مه‌دی؛ صادق‌زاده قمصری، علیرضا؛ باقری نوع‌پرست، خسرو و مهرمحمدی، محمود. (۱۴۰۴). واکاوی انتقادی پژوهش‌های مرتبط با هویت حرفه‌ای معلم بر اساس رویکرد فرامطالعه، مطالعات برنامه درسی در تربیت و بالندگی معلم، ۱ (۲)، ۲۲-۴۳.

<http://doi.org/10.22034/jcsted.2025.515819.1020>

این مقاله برگرفته از رساله دکتری مه‌دی تنده در دانشگاه تربیت مدرس است.

© نویسندگان.

ناشر: انجمن مطالعات برنامه درسی ایران.

مقدمه

انسان از زمانی که شناخت خود را آغاز کرد، مسأله هویت برایش مطرح گردید. مفهوم هویت پیچیده و چندبعدی است چرا که از حوزه‌های مختلفی چون فلسفه، روانشناسی، جامعه‌شناسی و مطالعات فرهنگی سرچشمه می‌گیرد (Yue et al, 2024). در روانشناسی، هویت بر اهمیت شکل‌گیری شخصیت به ویژه در نوجوانی تأکید می‌کند (Ellithorpe & Bleakley, 2016). در جامعه‌شناسی، هویت مرکز ثقل درک این موضوع است که افراد و گروه‌ها چگونه خود را در جامعه تعریف می‌کنند و با جامعه تعامل می‌کنند (Brouard et al., 2017). در مطالعات فرهنگی تأکید می‌شود که هویت برساخته چارچوب‌های فرهنگی و اجتماعی خاصی ساخته است (Liu, 2024). به تعبیر Erikson (1968)، هر چه بیشتر درباره هویت نوشته شود، موضوع، گستره بیشتری به خود گرفته و فهم آن نیز مشکل‌تر می‌شود امروزه تعریف هویت در حوزه نظریه‌های شخصیتی و حتی مفاهیم مرتبط با آن نظیر «خود»، «من» و «شخص»، از مهمترین و چالش برانگیزترین مباحث به شمار می‌رود؛ به طوری که تاکنون حدود پنجاه تعریف مختلف از هویت فردی ارائه شده است (Shamloo, 2009 & Siasi, 1990).

یکی از موضوعات مدرن در عصر حاضر، مفهوم هویت حرفه‌ای است که به نظریات و دیدگاه‌های مردم درباره‌ی مسیر کاری‌شان می‌پردازد (Vuori, 2015). یکی از مناقشه‌برانگیزترین انواع هویت حرفه‌ای، هویت حرفه‌ای معلمان است. به زعم Beijaard et al. (2004) هویت حرفه‌ای معلمان از سال ۱۹۸۸ به یک حوزه مطالعاتی مستقل تبدیل شده است. تحقیقات متعدد نشان دادند معلمان که هویت حرفه‌ای قوی‌تری دارند، آموزش باکیفیت بالاتری ارائه می‌دهند و نیازهای دانش‌آموزان خود را بهتر برآورده می‌کنند. این معلمان نسبت به معلمان که هویت حرفه‌ای ضعیف‌تری دارند، مدت طولانی‌تری در حرفه‌ی معلمی باقی می‌مانند (Hanna et al, 2023 & Alsup, 2006). موضوع هویت حرفه‌ای معلمان توجه بسیاری از نظریه‌پردازان و صاحب‌نظران را به خود جلب کرده است. پژوهش‌های انجام شده پیرامون این موضوع در طول یک دهه‌ی اخیر، به صورت چشم‌گیری افزایش پیدا کرده است (Rushton, 2023).

در بسیاری از پژوهش‌ها عوامل ائدرگذار در شکل‌گیری هویت حرفه‌ای معلمان مواردی از جمله استادان دانشگاه‌های تربیت معلم (Richter et al., 2021)، کارورزی و اقدام پژوهی (Ivanova & Skara-Mincane, 2016) بازیگران اجتماعی و مادی (Leonard, 2023)، شبکه‌های اجتماعی (Graus et al, 2022; Lin & Huang, 2023)، تعاملات اجتماعی متنوع (Matsagopane & Tang, 2023)، زمینه‌ی اجتماعی-فرهنگی (Ruohotie-Lyhty et al, 2021)، نظارت بالینی (Chaula, 2024) باورهای شخصی و تجربیات پیشین (Rinne et al, 2023)، فرصت مطالعاتی (Yue et al, 2024)، شکست‌ها در طول تدریس (Lutovac, 2020) و برنامه‌های بین‌المللی تربیت معلم (Zen et al, 2022) گزارش شده‌اند.

در کشور ما نیز، در سالیان اخیر به طور فزاینده‌ای به موضوع هویت حرفه‌ای معلمان پرداخته شده است. Sarkararani (2014) هویت حرفه‌ای را توانایی معرفتی، نگرشی و مهارتی و روش‌های مؤثر ایفای نقش‌های شغلی و اجتماعی مرتبط با شغل مدرس و معلم می‌داند. Mehrmohammadi (2025) درباره ارتباط حرفه‌ی معلمی با پدیده‌ی هوش مصنوعی معتقد است، در آموزش و پرورش آینده، بیش از آن که نیاز به معلم به مثابه آموزشکار داشته باشیم، نیاز به معلم به مثابه پرورشکار خواهیم داشت؛ چون مسئولیت در حوزه آموزش، قابلیت و پتانسیل واگذاری به ماشین‌ها و فناوری‌های جدید را دارد. (Mahmoodi & Nabaee, 2019) در مرور نظام‌مند مطالعات انجام شده در حوزه‌ی هویت معلمی، پنج دسته عوامل زمینه‌ای، شخصی، اجتماعی-فرهنگی، حرفه‌ای و اقتصادی-سیاسی را در چگونگی شکل‌گیری هویت حرفه‌ای معلمان مؤثر دانسته‌اند. (Yasavol et al (2024) با تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه با ۳۱ نفر از معلمان شهر مشهد به این نتیجه رسیدند که الزامات، بسترها و چالش‌های موجود در جهت توسعه حرفه‌ای معلمان در سه بُعد اصلی شامل بسترهای توسعه حرفه‌ای معلمان (شامل محورهایی چون برنامه‌ریزی، فرهنگ‌سازی، خلاقیت‌محوری، بهبود نگرش و انگیزش، حمایت و پشتیبانی)، الزامات اجرای توسعه حرفه‌ای معلمان (شامل محورهایی چون نیازسنجی، نظارت، بهبود رویه‌ها و فرایندها، زیرساخت و اخلاق محوری) و چالش‌های اجرای برنامه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان (شامل محورهایی چون چالش‌های ساختاری، چالش‌های آموزشی و مدیریتی و چالش‌های فرهنگی) طبقه‌بندی می‌شوند. پژوهش

Moghimi et al. (2023) خود با ۲۰ نفر از معلمان شهر یزد پیرامون هویت حرفه‌ای مصاحبه کردند. یافته‌ها نشان داد که وضعیت هویت حرفه‌ای معلمان رو به افول است. در واقع، معلمان به سوژه‌های ناراضی و معترض تبدیل شده‌اند، هویت حرفه‌ای آن‌ها با چالش‌ها، ترس‌ها و نگرانی‌هایی مواجه است، انگیزه‌های آنان تغییر کرده و حتی در بسیاری از موارد کاهش یافته است. (Fathi et al. (2024) در پژوهش خود که با هدف شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های شایستگی حرفه‌ای معلمان و ارائه مدل مفهومی در تراز جمهوری اسلامی ایران انجام شده بود با ۱۱ نفر از استادان علوم تربیتی مصاحبه کردند. آنها شایستگی حرفه‌ای معلمان را در ۴ بُعد، ۱۹ مؤلفه و ۹۶ خرده مؤلفه طبقه‌بندی کرده‌اند که ابعاد آن شامل دانش حرفه‌ای، عمل حرفه‌ای، تعهد حرفه‌ای، توسعه‌ی هویت حرفه‌ای است.

با توجه به گسترش آثار مرتبط با هویت حرفه‌ای معلمان و اهمیت بسزای آن در تربیت معلمان و شکل‌دهی به هویت آنان، تحقیق حاضر تلاش دارد تا مطالعات مربوط به این حوزه را مورد واکاوی قرار دهد تا با روشن‌شدن ابعاد گوناگون و چالش‌های پیش‌رو، زمینه‌ساز انجام پژوهش‌های شایسته‌تری در این حوزه گردد.

روش پژوهش

برای انجام این پژوهش، ابتدا با بهره‌گیری از روش مرور نظام‌مند^۱ به مطالعه پژوهش‌های انجام‌شده در این حوزه پرداخته شد. از میان آثار متعدد، ۲۶ اثر که با موضوع و مسأله پژوهش، شباهت و هم‌پوشانی قابل توجهی داشتند، برگزیده گردید. سپس با استفاده از اصول روش فرامطالعه، این مقالات مورد تحلیل قرار گرفتند. در این مطالعه، پژوهش‌های مرتبط از پایگاه‌های اطلاعاتی مختلف از جمله Google Scholar، Magiran، SID، Noormags، CIVILICA، Science Direct، Scopus و Web of Science در بازه زمانی سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۴ جستجو شدند. در فرآیند جستجو از کلیدواژه‌های مرتبط با هویت حرفه‌ای معلم در عناوین مقالات استفاده گردید که جزئیات آن‌ها در جدول ۱ آمده است. در ادامه، مقالاتی که بر اساس فرم PARISMA با موضوع پژوهش سازگاری نداشتند، کنار گذاشته شدند.

جدول ۱

کلیدواژه‌های بکار رفته در جستجوی ادبیات مربوط به هویت حرفه‌ای معلم

ردیف	کلیدواژه	معادل انگلیسی کلیدواژه
۱	هویت معلم	Teacher's identity
۲	هویت حرفه‌ای	Professional identity
۳	هویت حرفه‌ای معلم	Teacher's professional identity
۴	توسعه حرفه‌ای معلم	Teacher's professional development

پس از جستجوی پژوهش‌های اولیه، معیارهای ورود و خروج که در جدول ۲ ذکر شده‌اند با دقت بالا بر آن‌ها اعمال شد. مطالعاتی که فاقد معیارهای مورد نظر بودند، در دو مرحله غربالگری از روند پژوهش کنار گذاشته شدند.

جدول ۲

عوامل ورود و خروج پژوهش‌ها

ردیف	عوامل	عوامل پذیرش	عوامل رد
۱	نوع مقاله	مقاله همایشی معتبر، علمی-پژوهشی، پایان‌نامه یا کتاب	مقاله تحریریه، گزارش، نامه یا چکیده
۲	زبان مقاله	فارسی یا انگلیسی	زبان‌های غیر از فارسی و انگلیسی
۳	روش‌شناسی	تحلیل مفهومی، مرور سیستماتیک، فراتحلیل، استنتاجی و یا سایر روش‌های کمی و کیفی	دارای روش‌های کیفی و کمی مشخص همانند تحلیل مضمون یا تماتیک، مطالعات فاقد روش‌شناسی

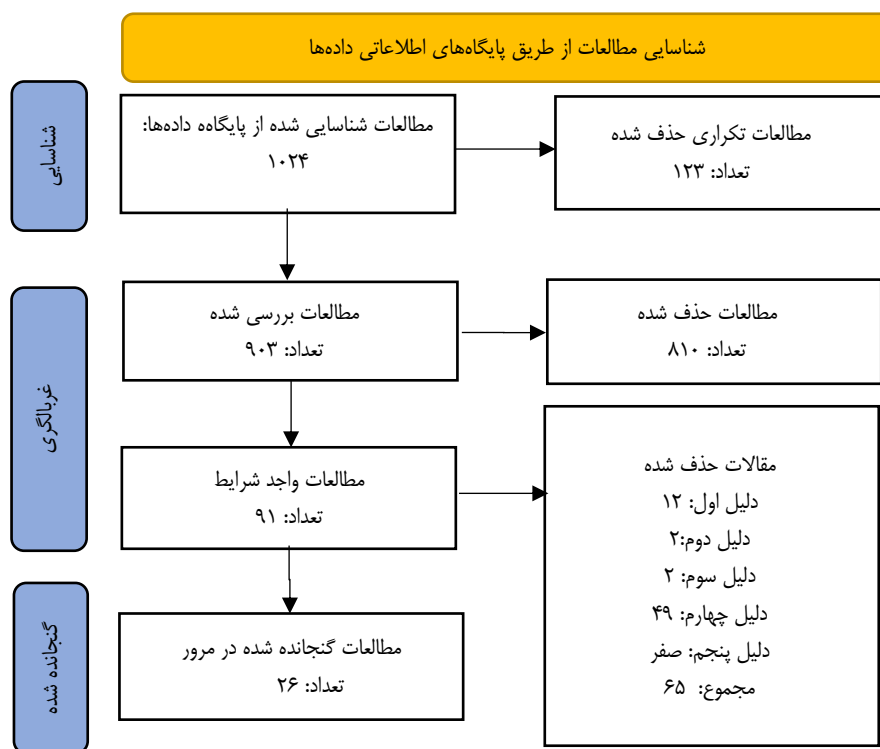
¹ Systematic Review

ردیف	عوامل	عوامل پذیرش	عوامل رد
۴	موضوعی	مرتبط با موضوع هویت حرفه‌ای معلم	غیرمرتبط با موضوع هویت حرفه‌ای معلم
۵	زمانی	مطالعات انجام شده در بازه ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۴	مطالعات انجام شده در غیر از بازه زمانی یاد شده

در شکل ۱ به فرایند کلی بررسی و گزینش مقالات اشاره شده است:

شکل ۱

فرم PRISMA (Page et al, 2021) و جزئیات مراحل در بررسی سیستماتیک

جدول ۳

مطالعات نهایی گنجانده شده برای انجام فرامطالعه

ردیف	عنوان	سال انتشار	نویسنده / نویسندگان
۱	Lesson study, a new approach to the professional development of teachers	2015	Maroofi & Karami
۲	Strategies for professional development of teachers in developed countries, emphasizing the importance of it in Farhangiyani University	2015	Khoroushi
۳	Representation of Conflicts over Two Discourses Teacher Professional Development and Teacher Professional Identity in terms of Power Relations	2019	Kohandel et al.
۴	Determining the dimensions and components of the identity of primary teachers of the Islamic Republic of Iran	2018	Hejazi

نویسنده / نویسندگان	سال انتشار	عنوان	ردیف
Mahmoodi Boorang & Nabae	2019	Factors Affecting Teacher Professional Identity: A Systematic Review	۵
Hoseinean et al.	2020	Comparative study of the Dimensions of professional development programs Elementary Teachers in Iran and Selected Countries	۶
Gholampour & Ayati	2020	Factors Affecting the Development of a Teacher's Professional Identity: A Narrative-Research of a Teacher's Life Events	۷
Rezaa'ee	2020	Identification and Validation of Teachers' Professional Competencies based on Educational Reform Documents	۸
Ahmadi	2020	An Analysis on the Evolution of Professional Identity among Teacher-Students in Frhangian University	۹
Yaridehnavi & shafiei	2021	(2021). An analysis of student-teacher lived experiences of professional identity interaction and their personal educational philosophy	۱۰
Arefnejadet al.	2023	Constructing and Evaluating the Reliability and Validity of the Professional Identity of Teachers Questionnaire	۱۱
Yasavol et al.	2024	The professional development process of teachers in schools (requirements, platforms and challenges)	۱۲
Jalali et al.	2023	Teacher Education and EFL Student Teachers' Professional Identity Construction	۱۳
Moghimi et al.	2023	From Motivations to Fears: Exploration of Teachers' Professional Identity in Yazd City. [In Persian].	۱۴
Rastegari et al.	2023	Representation of the professional identity of student teachers of Farhangian University during the course of their University Education	۱۵
Fathi et al.	2023	Identifying the dimensions and components of teachers' professional competence and presenting a conceptual model at the level of the Islamic Republic of Iran	۱۶
Ivanova & Skara-MincEne	2016	Development of Professional Identity during Teacher's Practice	۱۷
Alsaleh et al.	2017	Impact of peer coaching strategy on pre-service teachers' professional development growth in Kuwait	۱۸
Gore et al.	2017	Effects of professional development on the quality of teaching: Results from a randomised controlled trial of Quality Teaching Rounds	۱۹
Lutovac	2020	How failure shapes teacher identities: Pre-service elementary school and mathematics teachers' narrated possible selves	۲۰
Schaap et al.	2021	Changes over time in the professional identity tensions of Dutch early-career teachers	۲۱
Zen et al.	2022	International teacher education programme as a narrative space for teacher identity reconstruction	۲۲
Li et al.	2022	Understanding beginning teachers' professional identity changes through job demands-resources theory	۲۳
Zhang & Hwang	2023	"Should I change myself or not?": Examining (Re)constructed language teacher identity during the COVID-19 pandemic through text-mining	۲۴
Liu et al.	2023	Teacher-student relationship as a lens to explore Teacher identity in an intercultural context	۲۵
Yue et al.	2024	How exactly do teachers' identities develop in the study travel?—A grounded theory study from China	۲۶

سپس، با استفاده از اصول روش فرامطالعه به تحلیل مقالات برگزیده پرداخته شد. فرامطالعه، روشی کیفی برای سنتز انتقادی، تفسیر و بازآفرینی دانش موجود در مجموعه‌ای از مطالعات اولیه است. این رویکرد فراتر از صرف ترکیب یافته‌ها عمل کرده و به تحلیل عمیق‌تر ساختار معرفتی پژوهش‌های کیفی در یک حوزه خاص می‌پردازد (Paterson et al, 2001). فرامطالعه‌ها می‌توانند به مطالعه‌ی یافته‌ها (تحلیل فراداده‌ها)، روش‌ها (فراروش) و نظریه‌ها (فرانظریه) در یک مجموعه‌ی تحقیقاتی مشخص بپردازند (Sandelowski & Barroso, 2007). در این پژوهش، به‌منظور تحلیل و تفسیر مطالعات مربوط به هویت حرفه‌ای معلمان، از الگوی پیشنهادی (Paterson et al, 2001) استفاده شده که شامل چهار لایه تحلیلی به شرح زیر است:

فراروش^۱

فرامطالعه یک تجزیه و تحلیل عمیق از کارهای تحقیقاتی انجام شده در یک حوزه خاص است و فراروش، مرور بخش روش‌شناسی تحقیقات به صورت انتقادی است (Mohammadnejad et al, 2012).

این سطح به تحلیل روش‌شناسی مطالعات اولیه اختصاص دارد. در این لایه، نوع روش تحقیق (نظیر پدیدارشناسی، نظریه زمینه‌ای، روایت‌پژوهی)، روش‌های گردآوری داده، تکنیک‌های تحلیل (مانند تحلیل مضمون و تحلیل گفتمان)، جامعه پژوهش، و روش نمونه‌گیری بررسی می‌شود. تحلیل این عناصر، به شناخت کفایت روش‌شناختی، انسجام طراحی پژوهش‌ها و میزان قابلیت اعتماد نتایج کمک می‌کند.

فرانظریه (فرامفهوم)^۲

این سطح، به بررسی پیش‌فرض‌های نظری و دیدگاه‌های معرفت‌شناختی پژوهش‌های اولیه می‌پردازد. رویکرد اولیه در فرانظریه بر تحلیل مطالعات پیشین و تمرکز بر گزاره‌ها و نظریه‌های کلیدی حوزه پژوهش استوار است؛ این فرایند به پژوهشگران کمک می‌کند تا بنیان‌های نظری زمینه تحقیق را شناسایی و تبیین کنند (Hadizadeh et al, 2023).

در این مرحله، نظریه‌های بنیادینی که مبنای تبیین مفهوم هویت حرفه‌ای بوده‌اند، تحلیل می‌شوند. برای مثال، این که آیا هویت معلم از منظر سازه‌گرایی اجتماعی، نظریه روایت، یا دیدگاه‌های پدیدارشناختی تحلیل شده است، در این لایه مشخص می‌شود. درک چارچوب‌های نظری به تبیین جهت‌گیری پژوهش‌ها و تفسیر نتایج آن‌ها کمک می‌کند.

فراداده (فریافته)^۳

در سنتز کیفی، مهم‌ترین و پرکاربردترین مرحله، تحلیل داده‌های استخراج‌شده از متون اولیه است. در این مرحله، یافته‌های گزارش شده در هر مطالعه، با بهره‌گیری از رویکرد تحلیل مضمون، به‌صورت عمیق بررسی و تفسیر می‌شوند. این تحلیل با استفاده از شش مرحله پیشنهادی (Braun & Clarke, 2006) انجام می‌شود: (۱) آشنایی با داده‌ها، (۲) تولید کدهای اولیه، (۳) جست‌وجوی مضامین، (۴) بازبینی مضامین، (۵) تعریف و نام‌گذاری مضامین، و (۶) تدوین گزارش تحلیلی. در این فرایند، ابتدا کدهای اولیه از یافته‌های هر مقاله استخراج می‌شود. سپس، مضامین توصیفی بر اساس شباهت معنایی کدها دسته‌بندی شده و در نهایت، مضامین فراگیر از تلفیق مضامین توصیفی ایجاد می‌شوند. این سطح، زمینه اصلی سنتز مفهومی را فراهم می‌کند.

فراترکیب^۴

لایه چهارم در فرامطالعه، فراترکیب است؛ مرحله‌ای که در آن نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل فراروش، فرانظریه و فراداده به‌صورت یکپارچه بررسی می‌شوند تا امکان تفسیر جامع‌تر از وضعیت موجود پدیدار شود (Paterson et al., 2001). در این پژوهش، فراترکیب با هدف تحلیل انتقادی یافته‌های مطالعات پیشین پیرامون هویت حرفه‌ای معلمان انجام شده است. در این مطالعه،

¹ Meta-Method

² Meta-Theory

³ Meta-Data

⁴ Meta-Synthesis

فراترکیب بیشتر نقش نقادانه‌ای ایفا کرده و تلاش شده است با تکیه بر تحلیل محتوایی و بررسی بافت نظری و روشی پژوهش‌ها، زمینه‌ای برای داوری عمیق‌تر نسبت به وضعیت موجود فراهم شود (Walsh & Downe, 2005). شایان ذکر است که مرحله‌ی فراترکیب در بخش نتیجه‌گیری مقاله منعکس شده است؛ بخشی که در آن، تحلیل نهایی از مجموعه‌ی مطالعات بررسی شده ارائه شده و پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده و سیاست‌گذاری‌های تربیتی مطرح گردیده‌اند.

یافته‌ها

۱. بررسی پژوهش‌های منتخب از حیث فراروش

در سطح فراروش، تمرکز اصلی تحلیل بر روش‌شناسی مطالعات است. در این سطح، به جای بررسی صرف یافته‌ها یا نظریه‌ها، روش‌های به‌کاررفته در پژوهش‌ها - شامل استراتژی پژوهش، تکنیک‌های گردآوری داده، روش تحلیل، نوع پژوهش (کمی، کیفی یا آمیخته) و سطح تحلیل (ملی، منطقه‌ای، بین‌المللی) به‌صورت نظام‌مند تحلیل و مقایسه می‌شود. تحلیل در سطح فراروش نوعی بازتاب‌گری روش‌شناختی است که با نقد و طبقه‌بندی روش‌ها، مسیرهای جدید برای پژوهش‌های آینده ترسیم می‌کند. فراروش را به‌مثابه سطحی فراتر از روش‌ها، تعریف می‌کنند که موجب ارتقاء بلوغ روش‌شناسی در یک حوزه علمی می‌شود.

در این مطالعه، با بهره‌گیری از رویکرد فراروش، ۲۶ مقاله منتخب در حوزه هویت حرفه‌ای معلمان از حیث روش گردآوری داده، روش تحلیل داده، نوع رویکرد پژوهشی و سطح تحلیل، بررسی و طبقه‌بندی شدند. این رویکرد نه تنها تصویر روش‌شناختی روشن‌تری از بدنه تحقیقات موجود ارائه می‌دهد، بلکه امکان نقد سازنده، پیشنهاد مسیرهای کمتر پیموده‌شده و شناسایی گرایش‌های تکرارشونده در مطالعات پیشین را نیز فراهم می‌کند (Cooper, 2017; Finfgeld-Connett, 2010).

جدول ۴

تجزیه و تحلیل فراروش مطالعات منتخب

ردیف	نویسنده (نویسندگان)	سطح تحلیل	نوع روش	روش گردآوری داده‌ها	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱	Maroofi & Karami (2015)	ملی (ایران)	کیفی	تحلیل اسناد و مصاحبه	تحلیل محتوای کیفی
۲	Khoroushi (2015)	بین‌المللی	کیفی	تحلیل تطبیقی	تحلیل مقایسه‌ای تطبیقی
۳	Kohandel et al. (2019)	ملی (ایران)	کیفی	تحلیل گفتمان	تحلیل گفتمان انتقادی
۴	Hejazi (2018)	ملی (ایران)	کمی	پرسشنامه	تحلیل عاملی اکتشافی
۵	Mahmoodi Boorang & (2019)	ملی (ایران)	کیفی	مرور اسنادی	تحلیل محتوای کیفی
۶	Hoseinean et al. (2020)	بین‌المللی	کیفی	تحلیل تطبیقی	تحلیل تطبیقی موضوعی
۷	Gholampour & Ayati (2020)	ملی (ایران)	کیفی	روایت پژوهی	تحلیل روایت
۸	Rezaa'ee (2020)	ملی (ایران)	آمیخته	تحلیل اسناد، پرسشنامه	تحلیل عاملی و روایی
۹	Ahmadi (2020)	ملی (ایران)	کیفی	مصاحبه نیمه‌ساختاریافته	کدگذاری باز و محوری

ردیف	نویسنده (نویسندگان)	سطح تحلیل	نوع روش	روش گردآوری داده‌ها	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۰	Yaridehnavi & shafiei (2021)	ملی (ایران)	کیفی	مصاحبه عمیق	تحلیل مضمون تفسیری
۱۱	Arefnejad et al. (2023)	ملی (ایران)	کمی	پرسشنامه محقق‌ساخته	تحلیل عاملی تأییدی
۱۲	Yasavol et al. (2024)	ملی (ایران)	کیفی	اسناد و مصاحبه	تحلیل مضمون
۱۳	Jalali et al.(2023)	ملی (ایران)	کیفی	مصاحبه و مشاهده	تحلیل مضمون با MAXQDA
۱۴	Moghimi et al. (2023)	منطقه‌ای (یزد)	کیفی	مصاحبه نیمه‌ساختاریافته	تحلیل مضمون
۱۵	Rastegari et al.(2023)	ملی (ایران)	کیفی	تحلیل سند و مصاحبه	تحلیل مضمون تکرارشونده
۱۶	Fathi et al.(2023)	ملی (ایران)	کیفی	پرسشنامه و تحلیل نظری	مدل‌سازی مفهومی
۱۷	Ivanova & Skara-MincEne (2016)	بین‌المللی	کیفی	مصاحبه، مشاهده	تحلیل مضمون و الگو
۱۸	Alsaleh et al. (2017)	ملی (کویت)	کمی	پرسشنامه	تحلیل آماری توصیفی و استنباطی
۱۹	Gore et al. (2017)	ملی (استرالیا)	کمی	پرسشنامه و آزمون‌ها	تحلیل واریانس، مدل چندسطحی
۲۰	Lutovac (2020)	ملی (آمریکا)	کیفی	مصاحبه کیفی	تحلیل روایت فردی
۲۱	Schaap et al. (2021)	ملی (هلند)	کیفی	مصاحبه طولی	تحلیل روندی طولی
۲۲	Zen et al. (2022)	بین‌المللی	کیفی	تحلیل روایت	تحلیل روایت گروهی
۲۳	Li et al. (2022)	ملی (چین)	آمیخته	پرسشنامه و مصاحبه	تحلیل نظری منابع-تقاضا
۲۴	Zhang & Hwang (2023)	بین‌المللی	کمی	تحلیل متن دیجیتال	تحلیل با متن کاوی
۲۵	Liu et al. (2023)	بین‌المللی	کیفی	مصاحبه چندفرهنگی	تحلیل فرهنگی-مقایسه‌ای
۲۶	Yue et al. (2024)	ملی (چین)	کیفی	مصاحبه، تحلیل زمینه‌ای	گراند تئوری

برای تحلیل و نقد مقالات منتخب در حوزه‌ی هویت حرفه‌ای معلمان در سطح فراروش، از اطلاعات ارائه‌شده در جدول پیشین بهره گرفته شده است. این تحلیل در چهار محور اصلی صورت می‌گیرد: (۱) نوع روش تحقیق، (۲) روش‌های گردآوری داده‌ها، (۳) روش تحلیل داده‌ها و (۴) سطح تحلیل (ملی، منطقه‌ای، بین‌المللی). تحلیل حاضر بر پایه‌ی تجمیع و مقایسه‌ای نظام‌مند این ابعاد انجام شده و هم‌زمان، نکات انتقادی نیز در هر بخش ارائه شده است.

۱.۱. تحلیل بر اساس نوع روش تحقیق

از میان ۲۶ مقاله، ۱۹ مورد (۷۳٪) از رویکرد کیفی، ۵ مقاله (۱۹٪) رویکرد کمی و ۲ مقاله (۸٪) نیز رویکرد آمیخته داشته‌اند. گرایش غالب به روش‌های کیفی نشان‌دهنده تمرکز پژوهش‌ها بر تجربه زیسته، تفسیر معنا و مطالعه روایت‌های معلمان است؛ موضوعی که با ماهیت پدیدارشناسانه و هویت‌پژوهانه این حوزه هم‌خوانی دارد. با این حال، فقدان گسترده پژوهش‌های کمی و ترکیبی، به‌ویژه پژوهش‌های طولی یا نیمه‌آزمایشی، موجب محدودیت در تعمیم‌پذیری و آزمون‌پذیری بسیاری از یافته‌ها شده است.

۱.۲. تحلیل بر اساس روش گردآوری داده‌ها

بررسی فراروش مطالعات از حیث روش گردآوری داده‌ها نشان داد که بیش از نیمی از پژوهش‌ها (۱۵ پژوهش) از روش‌های مبتنی بر مصاحبه (از جمله انواع مصاحبه، پرسشنامه یا روایت‌پژوهی) برای گردآوری داده‌ها بهره برده‌اند. داده‌های حاصل از روایت‌پژوهی و سایر روش‌های مبتنی بر مصاحبه، گرچه شواهد ارزشمندی فراهم می‌کنند اما معیار کاملی برای کشف حقیقت نیستند. باید از هژمونی روایت^۱ (cizek, 1995) پرهیز شود؛ به این معنا که روایت به صورت مطلق و غالب مطرح نشود، چرا که ممکن است تعبیر دیگری از روایت وجود داشته باشد که محققان باید ارزیابی کنند کدام‌یک مناسب‌تر است (Mehrmohammadi & Bagheri, 2024). پژوهشگران کیفی باید مراقب باشند تا یافته‌هاشان صرفاً به جنبه روایت محدود نشوند و بر شواهد تجربی نیز تکیه داشته باشند. پژوهش‌روایی که فاقد توجه به شواهد تجربی باشد، ارزش لازم را نخواهد داشت، در کشور ما این نوع پژوهش‌ها نسبتاً فراوان دیده شده‌اند (Mehrmohammadi & Bagheri, 2024). سهولت گردآوری داده‌ها از طریق مصاحبه با افراد گوناگون نباید مانع از آن شود که برای درک عمیق‌تر مفهوم هویت حرفه‌ای معلمان، از روش‌های مناسب و منابع معتبر دست‌اول استفاده گردد.

۱.۳. تحلیل بر اساس روش تحلیل داده‌ها

در ۶ مقاله (شماره‌های ۱۰، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۷) از تحلیل مضمون، در ۳ مقاله (شماره‌های ۷، ۲۰ و ۲۲) از تحلیل روایت و در ۱ مقاله (شماره ۳) از تحلیل گفتمان استفاده شده است که گرایش به روش‌های تفسیری را تأیید می‌کند. در مقابل، تحلیل‌های آماری نظیر تحلیل عاملی، واریانس و رگرسیون عمدتاً در ۷ مقاله کمی (شماره‌های ۴، ۸، ۱۱، ۱۸، ۱۹، ۲۳ و ۲۴) به کار رفته‌اند. این کم‌توجهی به تحلیل‌های استنباطی کمی، زمینه‌ساز ضعف در اعتبار خارجی یافته‌ها شده است. همچنین، تحلیل تطبیقی و گراند‌تئوری در تعداد اندکی از پژوهش‌ها (شماره‌های ۲، ۶ و ۲۶) مشاهده شده که نشان می‌دهد طراحی‌های نوآورانه و نظریه‌سازی هنوز به‌طور گسترده فراگیر نشده‌اند.

۱.۴. تحلیل بر اساس سطح تحلیل پژوهش‌ها

بیشتر پژوهش‌ها در سطح ملی (۱۹ مقاله، معادل ۷۳٪) و شماری در سطح بین‌المللی (۶ مقاله، معادل ۲۳٪) انجام شده‌اند؛ تنها یک مقاله (مقاله شماره ۱۴) در سطح منطقه‌ای، و آن هم در شهر یزد، صورت گرفته است. مطالعه‌ی تاریخ‌تعلیم و تربیت و انواع مدارس از آغاز شکل‌گیری تا امروز نشان می‌دهد که ساختار مدارس همواره ثابت نبوده، بلکه تحت تأثیر تحولات اجتماعی، سیاسی و آموزشی، به‌صورت مستمر دستخوش تغییر و تنوع بوده‌اند. اگرچه تنوع مدارس پیشینه‌ای طولانی دارد، اما در دوره معاصر، این مسئله ابعاد پیچیده‌تر و گسترده‌تری به خود گرفته است؛ وضعیتی که به‌طور مستقیم بر هویت حرفه‌ای معلمان شاغل در این مدارس تأثیر گذاشته است. به‌عبارت دیگر، هر نوع مدرسه‌ای، به معلمی با ویژگی‌ها و هویت حرفه‌ای خاص خود نیاز دارد. بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس (۲۰۲۰)، در حال حاضر حدود ۲۰ نوع مدرسه در کشور فعال‌اند. ایران به عنوان کشوری پهناور، دارای تنوع فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی قابل توجهی است که مناطق مختلف آن، چه شهری و چه روستایی، مرفه یا کم‌برخوردار، اقتضانات خاص خود را دارند. در چنین بستری، هویت حرفه‌ای معلمان نیز می‌تواند بومی و متناسب با شرایط محل خدمت شکل گیرد. در برخی مناطق خاص، نیاز به معلمان با توانمندی‌های ویژه وجود دارد. برای مثال،

^۱ Hegemony of Narrative

نقش‌هایی همچون مدیر-آموزگار، معلمان چندپایه، معلمان کلاس‌های تک‌نفره، کلاس‌های مختلط یا چندمهارتی، نمونه‌هایی از اقتضات محیطی هستند که نوع خاصی از هویت حرفه‌ای را برای معلمان ایجاب می‌کنند.

همچنین، تنوع معلمان از نظر رشته‌ی تدریس، جنسیت (زن و مرد) و گویش یا لهجه نیز حائز اهمیت است. با این حال، در اغلب مطالعات مربوط به هویت حرفه‌ای معلم، این متغیرها در سطح تحلیل نادیده گرفته شده‌اند. به عبارت دیگر، مشخص نیست ویژگی‌ها و مؤلفه‌هایی که در بسیاری از پژوهش‌های ملی به‌عنوان عناصر شکل‌دهنده‌ی هویت حرفه‌ای معلمان معرفی شده‌اند، دقیقاً به کدام دسته از معلمان اشاره دارند.

در میان پژوهش‌های منتخب، تنها برخی به این متغیرها توجه کرده‌اند: متغیر موقعیت جغرافیایی در مطالعات Yue et al. (2024)، Moghimi et al. (2023) و Schaap et al. (2021)، متغیر رشته‌ی تدریس در مطالعات Alisalimi et al. (2024) و Jalali et al. (2023) و متغیر مقطع تحصیلی در پژوهش‌های Lutovac (2020) و Hejazi (2018) لحاظ شده‌اند. در مقابل، سایر پژوهش‌ها عمدتاً دچار کلی‌گویی شده و از تحلیل دقیق متغیرهای ذکر شده غفلت کرده‌اند.

۲. بررسی پژوهش‌های منتخب از منظر فرانظریه

هدف از فرانظریه، تجزیه و تحلیل چارچوب‌های نظری حاکم بر ادبیات موجود در حوزه‌ی مورد مطالعه است؛ به گونه‌ای که بتوان نظریه‌های موجود را به‌طور انتقادی تفسیر و ارزیابی کرد.

به گفته‌ی Paterson et al. (2001)، سطح فرانظریه یکی از سطوح مهم مهم بخش فرامطالعه به‌شمار می‌رود، چراکه به بازسازی منظر فلسفی و نظری میدان پژوهشی کمک می‌کند. این سطح از تحلیل، بر درک عمیق مفروضات هستی‌شناختی^۱، معرفت‌شناختی^۲ و نوع تحلیل نظری مطالعات تمرکز دارد. فرانظریه به خواننده کمک می‌کند تا منطق نظری غالب یا متعارض میان مطالعات را شناسایی کرده و بر آن اساس، زمینه‌ای برای نقد، بازاندیشی و نظریه‌پردازی فراهم آورد. جدول ۵، تحلیل مطالعات منتخب را در سطح فرانظریه نشان می‌دهد.

جدول ۵

تجزیه و تحلیل فرانظریه مطالعات منتخب

ردیف	نویسنده / نویسندگان	پارادایم معرفت‌شناختی	مفروضات فلسفی	نوع تحلیل نظری
۱	Maroofi & Karami (2015)	تفسیری	ساخت‌گرایی اجتماعی	تحلیل گفتمان
۲	Khoroushi (2015)	تفسیری	نسبی‌گرایی فرهنگی	تحلیل تطبیقی
۳	Kohandel et al. (2019)	انتقادی	پست‌مدرنیسم	تحلیل انتقادی
۴	Hejazi (2018)	تفسیری	ساخت‌گرایی اجتماعی	تحلیل مفهومی
۵	Mahmoodi Boorang & Nabaee (2019)	تفسیری	واقع‌گرایی انتقادی	تحلیل ترکیبی
۶	Hoseinean et al. (2020)	تفسیری	نسبی‌گرایی فرهنگی	تحلیل تطبیقی
۷	Gholampour & Ayati (2020)	تفسیری	پدیدارشناسی	تحلیل روایتی
۸	Rezaa'ee (2020)	تفسیری	واقع‌گرایی انتقادی	تحلیل محتوایی
۹	Ahmadi (2020)	تفسیری	ساخت‌گرایی اجتماعی	تحلیل پدیدارشناختی

¹ Ontological

² Epistemological

ردیف	نویسنده / نویسندگان	پارادایم معرفت‌شناختی	مفروضات فلسفی	نوع تحلیل نظری
۱۰	Yaridehnavi & shafiei (2021)	تفسیری	پدیدارشناسی	تحلیل تجربی
۱۱	Arefnejad et al. (2023)	پوزیتیویستی	واقع‌گرایی	تحلیل آماری
۱۲	Yasavol et al. (2024)	تفسیری	واقع‌گرایی انتقادی	تحلیل سیستمی
۱۳	Jalali et al. (2023)	تفسیری	ساخت‌گرایی اجتماعی	تحلیل ترکیبی
۱۴	Moghimi et al. (2023)	تفسیری	پدیدارشناسی	تحلیل تجربی
۱۵	Rastegari et al. (2023)	تفسیری	ساخت‌گرایی اجتماعی	تحلیل طولی
۱۶	Fathi et al. (2023)	تفسیری	واقع‌گرایی انتقادی	تحلیل مفهومی
۱۷	Ivanova & Skara-MincEne(2016)	تفسیری	ساخت‌گرایی اجتماعی	تحلیل تجربی
۱۸	Alsaleh	پوزیتیویستی	واقع‌گرایی	تحلیل آماری
۱۹	Alabdulhadi & Alrwaished (2017)	پوزیتیویستی	واقع‌گرایی	تحلیل آماری
۲۰	Gore et al.	تفسیری	پدیدارشناسی	تحلیل روایتی
۲۱	Smith et al. (2017)	تفسیری	ساخت‌گرایی اجتماعی	تحلیل طولی
۲۲	Lutovac (2020)	تفسیری	پست‌مدرنیسم	تحلیل گفتمان
۲۳	Schaape et al. (2021)	پوزیتیویستی	واقع‌گرایی	تحلیل آماری
۲۴	Zen et al. (2022)	پوزیتیویستی	واقع‌گرایی	تحلیل داده‌کاوی
۲۵	Li et al. (2022)	تفسیری	پدیدارشناسی	تحلیل تجربی
۲۶	Zhang & Hwang (2023)	تفسیری	نظریه زمینه‌ای	تحلیل نظریه‌پردازی

بررسی مفروضات معرفت‌شناختی نشان داد که رویکرد تفسیری در حدود ۶۵٪ از مقالات غالب است. پژوهشگران عمدتاً در پی فهم معانی ذهنی، روایت‌ها و برداشت‌های شخصی معلمان بوده‌اند. وجود تنها یک مطالعه با رویکرد انتقادی^۱ (Kohandel et al., 2019) و سهم اندک این نوع مطالعات، موجب شده است که تمرکز پژوهش‌ها صرفاً بر داده‌های روان‌شناختی یا روایی تجربی باشد و هویت حرفه‌ای معلم به میزان خودکارآمدی، رضایت شغلی، تعلق سازمانی یا انگیزه حرفه‌ای تقلیل یابد؛ در حالی که بررسی زمینه‌های ساختاری، سیاسی و فرهنگی تا حد زیادی نادیده گرفته شده است. به‌عنوان مثال، تأثیر سیاست‌های تمرکزگرایانه وزارت آموزش و پرورش بر کنش‌گری هویتی معلمان تا چه حد مورد توجه قرار گرفته است؟

در پارادایم‌های معرفت‌شناختی به‌کار رفته، تحلیل‌ها عمدتاً «بی‌قدرت» هستند؛ یعنی نقش روابط قدرت، ایدئولوژی و سیاست نادیده گرفته می‌شود (Kincheloe, 2005). همچنین، با غفلت از به‌کارگیری مفروضات معرفت‌شناختی انتقادی، موضوعات مهمی مانند عدالت تربیتی، مطالعات بین‌فرهنگی، عدالت جنسیتی و زبان‌های قومی یا حذف شده‌اند و یا به حاشیه رانده شده‌اند.

¹ Critical Paradigm

۳. بررسی پژوهش‌های منتخب از منظر سطح فراداده

در این سطح از تحلیل، داده‌ها و نتایج گزارش شده در پژوهش‌ها مورد بررسی، تحلیل و طبقه‌بندی قرار می‌گیرند. در این مرحله، پژوهشگر می‌کوشد با شناسایی الگوهای مفهومی، نقاط توافق و تعارض و شباهت‌ها و تفاوت‌ها در یافته‌های مطالعات مختلف، به تبیینی جامع از محتوای پژوهش‌ها دست یابد. معمولاً در این مرحله، با بهره‌گیری از روش‌هایی مانند تحلیل مقایسه‌ای یا کدگذاری مضمون‌محور، مضمون‌ها یا طبقات مفهومی کلیدی استخراج می‌شوند.

در این مطالعه، برای تحلیل داده‌ها از تحلیل مضمون به شیوه Braun & Clarke (2006) استفاده شده است. این شیوه شامل شش مرحله است: ۱. آشنایی با داده‌ها، ۲. ایجاد کدهای اولیه، ۳. جست‌وجوی مضامین، ۴. بررسی مضامین، ۵. تعریف و نام‌گذاری مضامین و ۶. نگارش فرایند.

مراحل اولیه‌ی تجزیه و تحلیل داده‌ها شامل کدگذاری اولیه‌ی یافته‌ها و توسعه‌ی مضامین توصیفی است. در این مرحله، داده‌های خام هر مطالعه‌ی اولیه استخراج شده و به هر بخش از داده‌ها، یک یا چند کد اولیه تخصیص داده می‌شود. در مرحله‌ی بعد، یعنی ترکیب موضوعی، مضامین اولیه از طریق جست‌وجو و بازبینی کدها شکل می‌گیرند. گروه‌هایی از مضامین که بر اساس شباهت‌ها و تفاوت‌های معنایی کدهای اولیه، معانی نزدیک یا مرتبطی دارند، در قالب دسته‌های مفهومی طبقه‌بندی می‌شوند. در نهایت، با توجه به این دسته‌بندی‌های موضوعی، مضامین فراگیر شناسایی می‌شوند.

جدول ۶

تحلیل مضمون پژوهش‌های منتخب

ردیف	مضمون فراگیر	مضمون توصیفی	کدهای اولیه	شماره پژوهش
۱	پویایی و مرحله‌ای بودن هویت حرفه‌ای معلمان	مراحل تدریجی شکل‌گیری هویت	روایت زیسته دانشجومعلم‌ان	۱۳، ۱۰، ۹
		تأثیر تجربه زیسته بر هویت	چرخش هویت در دوران تحصیل	۲۱، ۱۵
			تجربه‌های میدانی و تغییر نگرش	۲۶، ۱۷
۲	تأثیر عوامل فردی، روان‌شناختی	خودآگاهی و انگیزش درونی	خودکارآمدی	۱۰، ۵، ۴
		ترس و تعارض درونی	باورها و ارزش‌های فردی	۱۴، ۱۰
			تجربه ترس و فشار	۲۱، ۲۰
۳	نقش ساختارهای سازمانی و سیاست‌های کلان آموزشی	توسعه حرفه‌ای بر اساس اسناد بالادستی	ساختار سازمانی و حمایت نهاد دانشگاه فرهنگیان	۱۲
			مؤلفه‌های شایستگی برگرفته از سند تحول	۱۶، ۸
			الزامات نهادی و چالش‌ها	۲۳، ۵
۴	قابلیت ارتقاء و تعالی از طریق یادگیری و آموزش	یادگیری مشارکتی	درس‌پژوهی به‌عنوان روش یادگیری تعاملی	۱
		مربی‌گری و بازخورد مستمر	تجربه مشارکتی در مدرسه	۱۲، ۶
			استفاده از مربی‌گری هم‌تا	۱۸
۵	تأثیر زمینه‌های فرهنگی و زبانی	بازسازی هویت در بستر بین‌فرهنگی	مناقشات گفتمانی توسعه حرفه‌ای در فضای فرهنگی	۳
			هویت در سفر مطالعاتی بین‌فرهنگی	۲۶، ۲۲
			رابطه معلم-دانش‌آموز در بستر فرهنگی	۲۵

شماره پژوهش	کدهای اولیه	مضمون توصیفی	مضمون فراگیر	ردیف
	خاص	زبان دوم و هویت فرهنگی		
۲۴، ۱۳	آموزش زبان دوم و کشاکش هویت			
۲۰	تجربه شکست و ناراضی‌ت			
۲۱	تعارض نقش در سال‌های ابتدایی تدریس	تنش‌های نقش	چالش‌ها، تنش‌ها و بازسازی هویت در شرایط بحرانی	۶
۲۴	هویت در بحران کرونا	هویت در شرایط بحرانی مانند کووید-۱۹		
۲۳، ۱۴، ۳	دلهره، دوگانگی، ترس از تغییر			
۱۱	طراحی پرسشنامه بومی هویت حرفه‌ای	طراحی ابزار بومی سنجش		
۱۶، ۸	تدوین مؤلفه‌های شایستگی مبتنی بر اسناد تحولی	تدوین مدل شایستگی بومی	ضرورت تعریف شایستگی‌ها و سنجش هویت به صورت بومی	۷
۱۶	تلفیق ارزش‌های اسلامی با تربیت معلم			

بر این اساس، تنوع سطوح تحلیل: مضامین ارائه شده طیفی از سطوح فردی (مانند خودآگاهی و انگیزش) تا سطوح کلان (همچون ساختارهای نهادی و سیاست‌های آموزشی) را دربر می‌گیرند که نشان‌دهنده جامع‌نگری در تحلیل هویت معلم است؛ ۲. توجه به پویایی هویت: مضمون «تکوین پویا و مرحله‌ای هویت» به درستی نشان می‌دهد که هویت معلم، پدیده‌ای ایستا نیست بلکه در تعامل با تجربه‌های زیسته و فرایند یادگیری مداوم شکل می‌گیرد و تحول می‌یابد؛ ۳. درک موقعیتی و زمینه‌مند از هویت: مضامینی مانند «زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی» و «بازسازی هویت در بحران» بر آن اند که هویت معلم در بسترهای فرهنگی، اجتماعی و شرایط بحرانی قابل فهم است. ۴. تأکید بر موقعیت‌مندی و شایستگی‌های بومی: طرح مضمون «شایستگی‌ها و سنجش بومی هویت» با تکیه بر اسناد تحولی و رویکرد اسلامی، حاکی از تلاش برای بومی‌سازی نظریه‌ها و ابزارهای سنجش هویت حرفه‌ای معلمان است.

با وجود این نقاط قوت، برخی کاستی‌ها نیز در این مطالعات به چشم می‌خورد که در ادامه به مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌شود: ۱. غفلت از بُعد معنوی و اخلاقی هویت معلم: در هیچ‌یک از مضامین فراگیر، به صورت صریح به جنبه‌های اخلاقی، معنوی و تربیتی درونی معلم پرداخته نشده است؛ در حالی که این ابعاد نقش بنیادینی در شکل‌گیری هویت حرفه‌ای دارند. ۲. فقدان تحلیل از نقش فناوری و رسانه: با وجود اهمیت فزاینده فناوری‌های نوین، رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی در عصر دیجیتال، هیچ مضمون مستقلی به موضوع «هویت دیجیتال معلمان» یا «بازنمایی حرفه‌ای در بسترهای مجازی» اختصاص نیافته است. ۳. بی‌توجهی به هویت جمعی و سازمانی معلمان: هویت حرفه‌ای معلم صرفاً امری فردی نیست، بلکه در تعامل با نقش‌های اجتماعی، فعالیت‌های گروهی و عضویت در انجمن‌های حرفه‌ای و علمی شکل می‌گیرد. با این حال، مضمون مشخصی به «هویت جمعی» یا «عاملیت اجتماعی معلمان» نپرداخته است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف واکاوی انتقادی مطالعات انجام شده در حوزه‌ی هویت حرفه‌ای معلمان طی ده سال اخیر انجام شده است. بدین منظور، از روش فرامطالعه بهره گرفته شد. فرامطالعه یکی از روش‌های جامع مرور نظام‌مند کیفی است که به‌جای تمرکز صرف بر نتایج، به تحلیل لایه‌های عمیق‌تر پژوهش‌ها نیز می‌پردازد. در گام نخست، با استفاده از دستورالعمل‌های PARISMA، مجموعه‌ای از پژوهش‌های داخلی و بین‌المللی از منابع معتبر انتخاب شد. سپس این مطالعات بر اساس رویکرد Paterson et al. (2001) در چهار لایه‌ی تحلیلی اصلی مورد بررسی قرار گرفتند.

تحلیل روش‌شناسی مطالعات در فراروش نشان داد که بیش از ۷۰ درصد پژوهش‌ها بر رویکردهای کیفی مبتنی هستند. این رویکردها به دلیل امکان تحلیل عمیق موضوعات، از مزایای قابل توجهی برخوردارند، اما محدودیت‌هایی نیز در تعمیم‌پذیری و

آزمون‌پذیری یافته‌ها دارند. این مسئله در پژوهش (Mahmoodi Boorang & Nabae (2019) نیز مطرح شده است، که بر ضرورت استفاده از مرورهای نظام‌مند و مطالعات چندروشی برای شناخت جامع‌تر مؤلفه‌های هویت حرفه‌ای معلم تأکید می‌کند. علاوه بر این، غلبه ابزارهای مبتنی بر مصاحبه و پرسشنامه‌های روایت‌محور و کم‌توجهی به منابع دست‌اول و روش‌های کمی، باعث ایجاد هژمونی روایت‌های مختلف و تضعیف ابعاد عینی هویت معلمان شده است. در این راستا، کمبود مطالعات منطقه‌ای و تمرکز بیشتر بر پژوهش‌های ملی و بین‌المللی، نشان‌دهنده غفلت از تأثیر تنوع و تکثر بومی-فرهنگی در هویت حرفه‌ای معلمان است. این یافته، که تنها یک مطالعه در سطح منطقه‌ای و با رویکرد بومی‌محور انجام شده است، همسو با پژوهش Moghimi et al. (2023) است که به تحلیل هویت حرفه‌ای معلمان در شهر یزد پرداخته و از این طریق نیاز به بازاندیشی در طراحی مطالعات مبتنی بر تنوع فرهنگی و جغرافیایی را برجسته کرده است.

در لایه فراتر، تحلیل مطالعات نشان داد که گرچه بیشتر پژوهش‌ها به رویکردهای روان‌شناختی و روایت‌محور با روشمندی بالا تکیه دارند و به درک فردی هویت حرفه‌ای معلم کمک کرده‌اند، اما کمبود چشمگیر پژوهش‌های انتقادی و جامعه‌شناختی و توجه ناکافی به زمینه‌های اجتماعی و سیاسی شکل‌گیری هویت حرفه‌ای معلمان، فهم عمیق‌تری از این پدیده را به چالش کشیده است. این یافته هم‌راستا با پژوهش (Kohandel et al. (2019 به ضرورت توجه به گفتمان‌های مختلف و استفاده از رویکردهای انتقادی و جامعه‌شناختی در مطالعات آینده تأکید می‌کند.

در لایه فراداده، استخراج مضامین از یافته‌های پژوهش‌ها نشان داد که هویت حرفه‌ای معلمان یک پدیده پویا و چندبعدی است که تحت تأثیر عوامل فردی (مانند انگیزه‌ها و باورها)، ساختارهای سازمانی، سیاست‌های کلان آموزشی و زمینه‌های فرهنگی-اجتماعی شکل می‌گیرد. یافته‌ها در این زمینه با مطالعات قبلی مانند (Lutovac (2020، Zhang & Schaap et al. (2021 و Hwang (2023 هم‌راستا است که بر اهمیت یادگیری مستمر و زمینه‌محور تأکید دارند. با این حال، پژوهش‌های پیشین به‌ندرت به ابعاد اخلاقی و معنوی، نقش فناوری و رسانه‌ها، و تأثیر انجمن‌های علمی و صنفی در تکوین حرفه‌ای معلمان توجه کرده‌اند که این موارد در مطالعات حاضر به‌عنوان خال‌های مهم شناسایی شده است.

در فراترکیب یافته‌های حاصل از سه لایه فراروش، فراترپیه و فراداده، این یافته‌ها به یکدیگر پیوند داده شده است. با توجه به چالش‌های یادشده، به سیاست‌گذاران و مسئولان امر پیشنهاد می‌شود که سیاست‌های پژوهشی کلان کشور، به‌ویژه در وزارت آموزش و پرورش، بر توسعه و حمایت هدفمند از پژوهش‌های کمی، ترکیبی و مقایسه‌ای در حوزه هویت حرفه‌ای معلمان متمرکز گردد تا ضعف آزمون‌پذیری و تعمیم‌پذیری یافته‌ها که در مطالعات کیفی غالب است، برطرف شود. علاوه بر این، باید اجرای پروژه‌های تحقیقاتی درباره هویت حرفه‌ای معلمان متناسب با زمینه‌های خاص فرهنگی، زبانی و قومی مناطق مختلف در دستور کار قرار گیرد؛ زیرا نمی‌توان انتظار داشت که الگوهای عام و فراگیر، درک درستی از هویت حرفه‌ای معلمان در نقاط مختلف، به‌ویژه در کشوری با تنوع فرهنگی و قومیتی بالا مانند ایران، ارائه دهند. همچنین توصیه می‌شود چارچوب نظری بومی‌شده و جامعی با بهره‌گیری از نظر متخصصان حوزه‌های روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، مطالعات فرهنگی، فلسفه تعلیم و تربیت و فناوری آموزشی، برای تحلیل و تبیین هویت حرفه‌ای معلمان طراحی گردد.

References

- Ahmadi, H. (2020). An analysis on the evolution of professional identity among teacher-students in Fhrangian University. *Journal of Educational Research*, 7(41), 96–122. [In Persian]
- Alisalimi, E., Mostafaei Alaei, M., & Najjarbaghseyah, R. (2016). Past, present, and aspirational identity of English language teachers: Teaching experience and its influence on professional identity. *Journal of Foreign Language Research*, 6(2), 303–320. <https://doi.org/10.22059/jflr.2017.209863.271> [In Persian]

- Alsaleh, A., Alabdulhadi, M., Alrwaished, N. (2017). Impact of peer coaching strategy on pre-service teachers' professional development growth in Kuwait. *International Journal of Educational Research*, 86, 36-49. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2017.07.011>
- Alsup, J. (2006). *Teacher Identity Discourses: Negotiating Personal and Professional Spaces* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781410617286>
- Arefnejad, S., Adib, Y., Fathi azar, E., Habibi, H. (2023). Constructing and evaluating the reliability and validity of the professional identity of teachers questionnaire. *Education Strategies in Medical Sciences*, 15(6), 536-545. [In Persian].
- Beijaard, D., Meijer, P. C., & Verloop, N. (2004). Reconsidering research on teachers' professional identity. *Teaching and teacher education*, 20(2), 107-128. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2003.07.001>
- Brouard, F., Bujaki, M., Durocher, S., & Neilson, L. C. (2017). Professional accountants' identity formation: An integrative framework. *Journal of Business Ethics*, 142, 225-238. <https://doi.org/10.1007/s10551-016-3157-z>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Chaula, L. (2024). Measure for clinical supervision practices as factors of predictive indicators of teachers' professional identity development in Tanzania. *Heliyon*, 10(4), e25768. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e25768>
- Cizek, G. J. (1995). Research news and Comment: Crunchy granola and the hegemony of the narrative. *Educational Researcher*, 24(2), 26-28. <https://doi.org/10.3102/0013189X024002026> (Original work published 1995).
- Cooper, H. M. (2017). *Research synthesis and meta-analysis: A step-by-step approach* (5th ed.). SAGE Publications.
- Erikson, E., H. (1968). *Identity, youth and crisis*. New York: W. W. Norton.
- Fathi, M., Sadipur, E., Ebrahimiqavam, S., & Delavar, A. (2023). Identifying the dimensions and components of teachers' professional competence and presenting a conceptual model at the level of the Islamic Republic of Iran. *Journal of Islamic Education*, 18(46), 125-146. [In Persian]. <https://doi.org/10.30471/edu.2023.9191.2725>
- Finfgeld-Connett, D. (2010). Generalizability and transferability of meta-synthesis research findings. *Journal of Advanced Nursing*, 66(2), 246-254. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2009.05250.x>
- Gholampour, M. and Ayati, M. (2020). Factors Affecting the Development of a Teacher's Professional Identity: A Narrative-Research of a Teacher's Life Events. *Journal of Educational Sciences*, 27(2), 1-22. <https://doi.org/10.22055/edus.2020.34294.3078> [In Persian]
- Gore, J., Lloyd, A., Smith, M., Bowe, J., Ellis, H., Lubans, D. (2017). Effects of professional development on the quality of teaching: Results from a randomised controlled trial of Quality Teaching Rounds. *Teaching and Teacher Education*. 68, 99-113. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2017.08.007>
- Graus, M., van de Broek, A., Hennissen, P., & Schils, T. (2022). Disentangling aspects of teacher identity learning from reflective blogs: The development of a category system. *Teaching and Teacher Education*, 111, Article 103624. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103624>

- Hadizadeh Moghdam, A., Rezaeian, A., Yazdani, H., & Afrooz, D. (2023). The model of antecedents and consequences of national human resources development: A meta-study approach. *Journal of Public Administration*, 15(3), 439–471. <https://doi.org/10.22059/jipa.2023.354978.3303>
- Hanna, F., Andre, L., & Zee, M. (2023). Student teachers' future time perspective and teacher identity: A longitudinal study about students who will become primary school teachers. *Teaching and Teacher Education*, 136, 104382. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100752>
- Hejazi, A. (2018). Determining the dimensions and components of the identity of primary teachers of the Islamic Republic of Iran. *Theory and Practice in Teachers Education*, 4(6), 62-85. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26457156.1397.4.6.4.9> [In Persian]
- Hoseinean, B. S., Nili, M. R., & Sharifian, F. (2020). Comparative study of the dimensions of professional development programs of elementary teachers in Iran and selected countries *Journal of Research in Educational Systems*, 14(49), 73–90. <https://doi.org/10.22034/jres.2020.226228.1315> [In Persian]
- Ivanova, I., & Skara-MincLne, R. (2016). Development of professional identity during teacher's practice. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 232, 529-536. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.10.073>
- Jalali, M., Soroush, M. M., & Khomeijani Farahani, A. A. (2023). Teacher education and EFL student teachers' professional identity construction. *Critical Language and Literary Studies*, 20(30), 211–238. <https://doi.org/10.48308/ells.2023.103683> [In Persian]
- Kincheloe, J. L. (2005). On to the Next Level: Continuing the Conceptualization of the Bricolage. *Qualitative Inquiry*, 11(3), 323-350. <https://doi.org/10.1177/1077800405275056> (Original work published 2005)
- Kohandel, M., Karami, M., Ahanchian, M. and Mermohammadi, M. (2019). Representation of Conflicts over Two Discourses Teacher Professional Development and Teacher Professional Identity in terms of Power Relations. *Foundations of Education*, 8(2), 13-27. <https://doi.org/10.22067/fedu.v8i2.72713> [In Persian]
- Khoroushi, P. (2015). Strategies for professional development of teachers in developed countries, emphasizing the importance of it in Farhangiyani University. *Theory and Practice in Teachers Education*, 1(1), 53-66. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26457156.1394.1.1.4.8> [In Persian]
- Leonard, J. (2023). Becoming international teachers of English: A sociomaterialist analysis of teacher identity (re) formation over time. *Social Sciences & Humanities Open*, 8(1), 100523. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100523>
- Li, B., Li, Z., & Fu, M. (2022). Understanding beginning teachers' professional identity changes through job demands-resources theory. *Acta Psychologica*, 230, 103760. <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2022.103760>
- Lin, X., & Huang, H. (2023). Novice teachers' identity exploration in their relations with parents in an era of social networking sites: A case study in China. *Social Sciences & Humanities Open*, 8(1), 100752. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100752>
- Liu, Y. (2024). "I want to be a bridge"? The digital identity positioning of transnational bloggers on Chinese social media platforms: Between ethnic differences and cultural affinities. *Media, Culture & Society*, 46(1), 130–147. <https://doi.org/10.1177/01634437231188451>

- Liu, X., Mearns, T., & Admiraal, W. (2023). Teacher-student relationship as a lens to explore teacher identity in an intercultural context. *Teaching and Teacher Education*, 136, 104379. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2023.104379>
- Lutovac, S. (2020). How failure shapes teacher identities: Pre-service elementary school and mathematics teachers' narrated possible selves. *Teaching and Teacher education*, 94, 103120. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2020.103120>
- Matsagopane, Y. D., & Tang, X. (2023). How professional status influences Botswana teachers' self-perceived professional identity: A social symbolic interaction perspective. *International Journal of Educational Research*, 118, 102187. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100672>
- Mahmoodi Boorang, M. and Nabaee, H. (2019). Factors Affecting Teacher Professional Identity: A Systematic Review. *Teacher Professional Development*, 4(1), 77-94. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.24765600.1398.4.1.6.5> [In Persian]
- Maroofi, Y. and Karami, Z. (2015). Lesson study, a new approach to the professional development of teachers. *Journal of Educational Sciences*, 22(1), 39-66. <https://doi.org/10.22055/edu.2017.10347.1044> [In Persian]
- Mehrmohammadi, M. (2025). Artificial Intelligence and the Future of Teaching Profession. *Curriculum Studies in Teacher Education & Development*, 1(1), 4-14. <http://doi.org/10.22034/jcsted.2025.496571.1011> [In Persian]
- Mehrmohammadi, M., & Bagheri Noaparast, K. (2024). *Roundtable review of the book Narrative Research in Educational Sciences* [Review of the book Narrative Research in Educational Sciences]. Telegram. <https://telegram.me/khosrowBagheri>
- Moghimi, A., Parsamehr, M. and Ruhani, A. (2023). From Motivations to Fears: Exploration of Teachers' Professional Identity in Yazd City. *Strategic Research on Social Problems*, 12(1), 37-66. <https://doi.org/10.22108/srsp.2023.137432.1899> [In Persian]
- Mohammadnejad Shorkaiy, M., Jashniy Arani, M., & yazdani, H. (2012). Meta analysis of research conducted in the field of factors affecting customer satisfaction, *Journal of Business Management Perspective*. 10 (2). 141- 164. [in Persian]
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., ... & Tetzlaff, J. M. (2021). The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ*, 372, n71. <https://doi.org/10.1136/bmj.n71>
- Paterson, B. L., Thorne, S. E., Canam, C., & Jillings, C. (2001). *Meta-study of qualitative health research*. SAGE Publications, Inc. <https://doi.org/10.4135/9781412985017>
- Rastegari, N., soliemanian, E., ghasemshirazi, S. and Sabahi, F. (2023). Representation of the professional identity of student teachers of Farhangian University during the course of their University Education. *Teacher Professional Development*, 8(3), 79-103. <https://doi.org/10.48310/tpd.2024.15361.1556> [In Persian]
- Rezaa'ee, M. (2020). Identification and Validation of Teachers' Professional Competencies based on Educational Reform Documents. *Journal of Education*, 36 (1), 63-82. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.10174133.1399.36.1.1.5> [In Persian]
- Richter, E., Brunner, M., & Richter, D. (2021). Teacher educators' task perception and its relationship to professional identity and teaching practice. *Teaching and Teacher Education*, 101, 103303. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103303>

- Rinne, I., Lundqvist, U., Johannsen, B. F., & Yildirim, A. (2023). "When you get out there, you don't have a toolbox". A comparative study of student teacher's identity development in Swedish and Danish teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 122, 103958. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2022.103958>
- Ruohotie-Lyhty, M., Aragão, R. C., & Pitkänen-Huhta, A. (2021). Language teacher identities as socio-politically situated construction: Finnish and Brazilian student teachers' visualisations of their professional futures. *Teaching and Teacher Education*, 100, 103270. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2020.103270>
- Rushton, E. A., Rawlings Smith, E., Steadman, S., & Towers, E. (2023). Understanding teacher identity in teachers' professional lives: A systematic review of the literature. *The Review of Education*, 11(2), e3417. <https://doi.org/10.1002/rev3.3417>
- Sachs, J. (2005). Teacher education and the development of professional identity: Learning to be a teacher. In P. M. Denicolo & M. Kompf (Eds.), *Connecting policy and practice: Challenges for teaching and learning in schools and universities* (pp. 5–21). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203012529>
- Sandelowski, M. and Barroso, J. (2007) *Handbook for Synthesizing Qualitative Research*. Springer Publishing Company.
- SarkarArani, M. (2014). Curriculum change for improving education. *Teacher Development Magazine*, 8(1), 34-37. [In Persian]
- Schaap, H., van der Want, A. C., Oolbekkink-Marchand, H. W., & Meijer, P. C. (2021). Changes over time in the professional identity tensions of Dutch early-career teachers. *Teaching and Teacher Education*, 100, 103283. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103283>
- Shamloo, S. (2009). *Schools and Theories in Personality Psychology*. Tehran: Roshd. [In Persian]
- Siasi, A. (1990). *Theories of Personality or Schools of Psychology*. Tehran: Tehran University Press. [In Persian]
- Ministry of Education of the Islamic Republic of Iran. (2011). Fundamental reform document of education (FRDE) in the Islamic Republic of Iran. <http://en.oerp.ir/sites/en.oerp.ir/files/sandtahavol.pdf>
- Vuori, L. (2015). *WHO AM I? : The Teacher Identity Construction of Student Teachers* (Master's thesis, University of Jyväskylä).
- Walsh, D., & Downe, S. (2005). Meta-synthesis method for qualitative research: a literature review. *Journal of advanced nursing*, 50(2), 204–211. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2005.03380.x>
- Yaridehnavi, M. and shafiei, N. (2021). An analysis of student-teacher lived experiences of professional identity interaction and their personal educational philosophy. *Islamic Perspective on Educational Science*, 9(16), 235-263. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.24237396.1400.9.16.12.4> [In Persian]
- Yasavol, N., pourshafei, H., Momenimahmouei, H., Akbari, A. (2024) .The professional development process of teachers in schools (requirements, platforms and challenges). *Journal of Education and Training Excellence*. , 3(2), 1-14. [In Persian]
- Yue, W., Yan, L., & Yang, Y. (2024). How exactly do teachers' identities develop in the study travel?— A grounded theory study from China. *Teaching and Teacher Education*, 144, 104605. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2024.104605>

-
- Zen, S., Ropo, E., & Kupila, P. (2022). International teacher education programme as a narrative space for teacher identity reconstruction. *Teaching and Teacher Education*, 109, 103527. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103527>
- Zhang, L., & Hwang, Y. (2023). “Should I change myself or not? : Examining (Re) constructed language teacher identity during the COVID-19 pandemic through text-mining. *Teaching and teacher education*. 127, 104092. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2023.104092>